

ACC. N:R M. 15754: 1-3.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Algot Nilsson, Osby*
Härad: *V. Göinge* Berättare: " " "
Socken: *Visseltöfta* Berättarens yrke: *lantbrukare*
Uppteckningsår: *1961* Född år *1887* i *Visseltöfta*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Sägner och folktro om männen. s. 1-3.

LUF 118

14/12-61

Skriv endast på denna sida.

Lägner och folktror om månen
Någon särskild benämning på månen
har jag ej hört. Man talade om månen som
ett manligt väsen, och man sade alltid han
om månen. Det gällde i alla månens stadier
såväl full, halv och nymåne. Om de mörka
fläckarna i fullmånen brukade man säga att
de föreställde en gubbe och en gumma som bar
en så (stor balja) emellan sig. Några berättelser
hur dessa hamnat på månen har jag ej hört.

Några särskilda inflytanden över
människans liv ansåg man just inte att
månen hade, men i en del familjer gav man
akt på om barnet föddes i ny eller nedan.
Man ansåg att månens dragningskraft kunde
ha en viss verkan på människan, och jag
minns att man brukade säga att man ej skulle
skratta åt månen, ty då kunde näsan bli sned.

Lug 118

Fler man skulle bota en dylik åkomma har jag ej hört. Då jag var liten gick hörde jag min farfar läsa en aftonbön där man bad Gud bevara sig för månens skadliga verkan om natten.

Några särskilda sedvänjor eller bruk vid nyårsny har jag ej hört brukades här på orten, men det har nog förekommit långt tillbaka i tiden.

Det största intresset för månen var vilka arbeten som skulle utföras då månen var i ny och vilka som skulle utföras då den var i nedan. Om man skulle hugga timmer till ett nytt hus, skulle det göras i nedan, ty om det higgas i ny blev det maskstunget och dåligt, och linet skulle säas i ny, ty då blomnade det bättre och tågarna blev längre och segare. Det var många andra arbeten som skulle utföras

och var beroende av månens ställning. Men jag minns ej vilket som skulle göras i ny eller nedan. I min ungdom trodde jag ej på dess betydelse och hade därför ej detta på minnet.

Vad som orsakade månformörskelse hade folk i allmänhet ej kännedom om. Man ansåg att det var förbud för kommande olyckor som krig, missväxt eller smittsamma sjukdomar.

Några särskilda händelser i trakten har ej satts i sammanhang med månformörskelser, och för övrigt har det ej förekommit så många sägner om månen här i trakten.